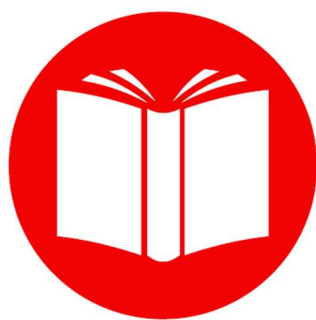

Preventivní program školy školní rok 2018/2019

Základní škola, Brno, Kamínky 5,
příspěvková organizace

ZŠ Kamínky

odpovědný garant preventivního programu:
Mgr. Michaela Dvořáková,
školní metodik prevence

OBSAH

1. Charakteristika školy
2. Informační zdroje školy
3. Cíle preventivního programu školy na školní rok 2018/2019
4. Zaměření preventivního programu školy na cílové skupiny
5. Prostředky k dosažení cílů preventivního programu školy

Přílohy

- 1) Legislativa
- 2) Kontakty
- 3) Krizový plán
- 4) Volnočasové aktivity
- 5) Literatura a další informační zdroje

1. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Naše škola se nachází v sídlišti městské části Brno - Nový Lískovec. Jedná se o plně organizovanou školu, poskytuje vzdělání žákům od 1. do 9. ročníku. Počtem žáků se řadí mezi středně velké školy, v současné době školu navštěvuje asi 360 žáků. Školu navštěvují především žáci z blízkého okolí, dojíždí ale také žáci ze širšího okolí, výjimečně vzdáleného okolí. Je integrováno několik žáků se specifickými poruchami učení, dále také s různým typem postižení. Jsme škola pro život, škola pro všechny.

Umístění školy v sídlišti může znamenat zvýšené riziko výskytu sociálně nežádoucích jevů. Nám se ovšem podařilo za dlouhá léta vybudovat, familiérně řečeno, sídlištní školu rodinného typu. I přes všechny změny a některé překážky v minulých letech se povedlo zajistit příznivé klima školy. Dosáhli jsme demokratického klimatu školy, kdy učitelé žáky znají, pomáhají jim, podporují jejich individuální potřeby, přistupují k nim férově. Žáci učitele respektují, důvěřují jim a svěřují se s případnými problémy. Vzájemné vztahy mezi žáky jsou přátelské, většinou se dobře znají ze sídliště, jsou kamarádi. Na žáky kladně působí dobré vztahy mezi učiteli navzájem a také vztahy učitelů s vedením školy. Většinou chodí do školy rádi, nepocítují strach, chtějí se učit.

Děti vědí, že kromě povinností mají na škole také svá práva, jsou vedeny k samostatnosti, tvořivosti, uvědomování si morálních hodnot, utváření svých vlastních hodnotových žebříčků, rozvíjení dobrých vzájemných vztahů v kolektivu, zdravému sebezprosažení, sebedůvěře, sociálním a komunikačním dovednostem.

Pozorně monitorujeme všechny vlivy prostředí a rizikové faktory, které na děti působí, reagujeme na ně a snažíme se, aby se děti na naší škole cítily bezpečně. Díky tomuto přístupu se nám daří předcházet větším projevům šikany a dalších sociálně nežádoucích jevů. Snažíme se vytvořit vztahy mezi staršími a mladšími žáky, aby se navzájem znali a pomáhali si. Využíváme k tomu projektových dní, dílniček, odpoledních akcí školy. Máme širokou nabídku volnočasových aktivit, prevenci sociálně-patologických jevů se ale také věnujeme v rámci vyučování. Navíc pravidelně zajišťujeme preventivní programy na míru u organizací, se kterými dlouhodobě spolupracujeme.

Vedení školy má snahu o vytvoření komunitní školy. Cílem je aktivně zapojit co nejvíce členů sídlištní komunity do všech aktivit školy. Navazujeme na tradici pořádání Vánočního jarmarku, Akademie a dalších. Pořádáme Dny otevřených dveří, Sportovní odpoledne, Projektové dny a další aktivity pro žáky, rodiče i širší veřejnost. Jsme otevření novým nápadům a názorům komunity.

2. INFORMAČNÍ ZDROJE ŠKOLY

Vnitřní informační zdroje školy

Na škole působí školní poradenské pracoviště (dále jen ŠPP), které sestává ze dvou výchovných poradkyň - pro 1. stupeň a pro 2. stupeň, školní metodičky prevence, školní psycholožky a školní speciální pedagožky.

Funkce	Jméno	Kontakt
vedoucí ŠPP	Mgr. Jaroslava Frišhansová	547 422 779
výchovná poradkyně pro 2. st.	Mgr. Jaroslava Frišhansová	jaroslava.frishansova@zskaminky.cz
výchovná poradkyně pro 1. st.	Mgr. Anna Široká	anna.siroka@zskaminky.cz
školní metodička prevence	Mgr. Michaela Dvořáková	michaela.dvorakova@zskaminky.cz
školní psycholožka	Mgr. et Mgr. Markéta Nekužová	marketa.nekuzova@zskaminky.cz
školní speciální pedagožka	Mgr. Jana Dolníčková	jana.dolnickova@zskaminky.cz

Škola je zapojena do několika projektů, zaměřených na prevenci školní neúspěšnosti, na prevenci proti šikaně aj. Veškeré podstatné informace jsou uvedeny na webových stránkách školy www.zskaminky.cz. Hlavními vnitřními informačními zdroji jsou školní řád a klasifikační řád. Dalšími zdroji jsou odborné časopisy a jiná odborná a metodická literatura, videotéka (DVD), nástěnky, informační letáky a další.

Vnější informační zdroje školy

Škola spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními, pracovišti OSPOD, městskou policií, státní policií a dalšími organizacemi, zabývajícími se prevencí sociálně-patologickými jevy. Kontakty na výše zmíněné se nacházejí v příloze, v tištěné verzi pak u školní metodičky prevence a na nástěnce ŠPP. Dalšími vnějšími zdroji jsou:

- webové stránky MŠMT, prevence-info.cz, odrogach.cz, drogy-info.cz, adiktologie.cz, webové stránky odborných zařízení v regionu atd.,
- poradenský metodik prevence při PPP, krajský školský koordinátor prevence, preventivní pracovníci NNO v regionu,
- odborná pomoc, internetové poradenství pro ŠMP a pedagogy v oblasti prevence,
- síť organizací a odborných zařízení, na které se škola obrací v indikovaných případech,
- protidrogový koordinátor a manažer prevence kriminality, kurátoři pro děti a mládež, OSPOD a komise sociálněprávní ochrany, NNO, PČR, městská policie, pediatři, praktičtí lékaři, klinický psycholog, psychiatr atd.,
- přehled vzdělávacích programů pro ŠMP a ostatní pedagogické pracovníky,

- přehled volnočasových aktivit v regionu.

3. CÍLE PREVENTIVNÍHO PROGRAMU ŠKOLY NA ŠKOLNÍ ROK 2018/2019

Preventivní program školy vytváří předpoklady pro primární prevenci sociálně-patologických jevů. Jako hlavní předpoklady považujeme:

- podílet se neustále na udržení a rozvoji současného sociálně-integrativního klimatu školy,
- přimět a podporovat děti ve zdravém životním stylu,
- vytvářet hodnotový systém školy, kde jsou žáci vedeni k humanistickým postojům, pěstování právního vědomí, morálních a mravních hodnot,
- nabídnout dětem dostatek školních i mimoškolních aktivit (s různým zaměřením).

Dlouhodobé cíle

- pracovat i nadále na dobrém klimatu ve třídách a pozitivním a bezpečném klimatu celé školy
- pokračovat ve výchově ke zdravému životnímu stylu
- rozšířit nabídku volnočasových aktivit nabízených školou
- vytvořit komunitní školu

Střednědobé cíle

- pravidelně mapovat situace ohledně rizikových forem chování na škole
- zlepšit spolupráci s rodiči
- zvýšit zainteresovanost třídních učitelů v prevenci
- aktivně zapojit širší komunitu do aktivit školy
- zajistit provázání ročníků - prevence šikany

Krátkodobé cíle

- zmapovat situaci na škole na začátku roku
- vybrat společně s TU vhodné preventivní programy
- stanovit konzultační hodiny ŠMP
- seznámit žáky školy s osobou metodika prevence a tím, co jim může nabídnout
- nadále úzce spolupracovat se všemi členy školního poradenského pracoviště
- pravidelně seznamovat kolegy s novinkami a informacemi z oblasti prevence
- rozšířit kontakty na instituce, organizace a odborníky zabývající se sociálně nežádoucími jevy
- budovat knihovnu a videotéku pro potřeby ŠMP a ostatních pedagogů
- odebírat časopis Prevence, a vzdělávat se tak v oblastech prevence
- informovat rodiče a veřejnost o realizaci Preventivního programu školy
- pokračovat v boji proti kouření, požívání alkoholu, drog
- pokračovat v pravidelných komunitních kruzích v rámci výuky vedené TU
- pokračovat ve spolupráci se sdružením Podané ruce, PPP Sládkova
- informovat o zapojení školy do projektu Nenech to být
- vést Deník prevence o doposud realizovaných krocích a aktivitách v prevenci, pravidelně vyhodnocovat informace získané od TU

4. ZAMĚŘENÍ PREVENTIVNÍHO PROGRAMU ŠKOLY PRO CÍLOVOU SKUPINU

Pedagogický sbor

by měl:

- spolupracovat s ŠMP na výběru vhodného preventivního programu pro danou třídu
- provádět pravidelnou pedagogickou diagnostiku (včasné odhalení SPU či jiných postižení)
- soustavně věnovat individuální péči žákům s výukovými a výchovnými problémy i žákům talentovaným
- provádět systematickou profesní přípravu
- vychovávat ke zdravému životnímu stylu
- učit základům etické a právní výchovy
- provádět výcvik sociálních dovedností včetně odmítání nabídky drog
- informovat se o poradenských možnostech na škole i mimo školu (konzultační hodiny VP a ŠMP, seznam odborných zařízení)
- aktuálně řešit jednotlivé případy problémového jednání ve spolupráci s ŠMP, VP, vedením školy, rodiči
- pravidelně spolupracovat s odborníky (besedy, soutěže, ankety)
- využívat literaturu a DVD
- vzdělávat se, účastnit se na seminářích dle nabídky
- informovat se o základních příznacích užívání návykových látek a o jeho riziku

Žáci

by měli:

- spolupracovat se spolužáky i žáky jiných ročníků (provázanost ročníků)
- účastnit se preventivních programů a besed s odborníky
- účastnit se výtvarných soutěží tematicky zaměřených proti závislostem
- využívat nabídky volnočasových aktivit školy (kroužky, stůl na stolní tenis o přestávkách, školní knihovna) i mimoškolních aktivit
- zapojit se do výzdoby školy vlastními pracemi, podílet se na vernisážích (VV, TV, PČ, keramika)
- navštěvovat filmová a divadelní představení, výstavy a další pořady (např. Jeden svět)
- účastnit se školních výletů, ŠVP, LVK (stmelení kolektivu)
- informovat se o prevenci prostřednictvím nástěnek s materiály
- informovat se o konzultačních hodinách všech členů školního poradenského pracoviště
- informovat se o možnosti obrátit se na odborníky
- aktivně se zapojit do témat prevence ve výuce

Rodiče

by měli:

- informovat se o Preventivním programu školy
- znát Školní řád a dodržovat povinnosti pro ně vyplývající
- organizovat a kontrolovat volný čas dětí
- zapojit se do školních akcí pro rodiče s dětmi
- spolupracovat s ŠMP, VP a dalšími členy školního poradenského pracoviště
- znát konzultační hodiny VP a ŠMP a dalších členů školního poradenského pracoviště
- mít k dispozici kontakty na odborná zařízení
- denně kontrolovat informace uvedené v e-žakovské knížce svého dítěte (AES)

5. PROSTŘEDKY K DOSAŽENÍ CÍLŮ PREVENTIVNÍHO PROGRAMU ŠKOLY

Hlavním předpokladem pro dosažení cílů preventivního programu školy je přimět a podporovat děti ve zdravém životním stylu. Toho se snažíme dosáhnout tak, že:

- poskytujeme dostatek pohybu v rámci vyučování (tělesná výchova), nabízíme mnoho kroužků a volitelných předmětů se sportovním zaměřením,
- informujeme o zdravé výživě – v rámci vyučování (prvouka, přírodověda, výchova ke zdraví, občanská výchova aj.) nebo v rámci externích preventivních programů, v podobě letáků, společenských her, účastníme se soutěží se zaměřením na zdravou výživu (např. Zdravá 5),
- zdravou stravu také poskytuje naše školní jídelna (zdravé svačinky, obědy). Dalším předpokladem je, aby škola měla stanoven hodnotový systém, který vede ke správným postojům žáků. V rámci výuky je tedy potřeba vést žáky k osvojení klíčových kompetencí:
- vést k poznání smyslu a cíle učení, pozitivnímu vztahu k učení, kritickému hodnocení výsledků svého učení (kompetence k učení)
- vést k vnímání nejrůznější problémových situací ve škole i mimo ni, rozpoznání a pochopení problému, vhodnému řešení problému, uvážlivým rozhodnutím, schopnosti je obhájit, zodpovědnosti za svá rozhodnutí a hodnocení výsledků svých činů (kompetence k řešení problémů)
- vyjádření své myšlenky a názoru, naslouchání promluvám druhých lidí, porozumění jim, vhodné reakci na ně, zapojení do diskuse, obhájení svých názorů a vhodné argumentaci, k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi (komunikativní kompetence)
- vést ke spolupráci ve skupině, utváření příjemné atmosféry v týmu, upevňování dobrých mezilidských vztahů, poskytování pomoci nebo ke schopnosti o ni požádat, přispívání k diskusi, respektování různých hledisek a názorů, vytváření si pozitivní představy o sobě samém (kompetence sociální a personální)
- vést k respektování přesvědčení druhých lidí, schopnosti vážit si jejich vnitřních hodnot, schopnosti vcítit se do situací ostatních lidí, odmítání útlaku a hrubého zacházení, uvědomění si povinnosti postavit se proti fyzickému i psychickému násilí, chápání zákonů a společenských norem, uvědomění si svých práv a povinností ve škole i mimo školu, zodpovědnému jednání, aktivnímu zapojení do kulturního dění a sportovních aktivit (kompetence občanská)
- vést k využití znalostí a zkušeností v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost (kompetence pracovní)

Na úrovni komplexního dlouhodobého programu všeobecné prevence se Preventivní program školy skládá ze tří hlavních komponent:

- soubor pravidel pro zvýšení bezpečnosti dětí ve škole a na školních akcích (školní řád, dokumentace úrazů, krizový plán)
- programy zaměřené na rozvoj dovedností pro život skládajících se z programů zaměřených na rozvoj sociálních dovedností a dovedností sebeovlivnění
- programy specificky zacílené na jednotlivé formy rizikového chování

V rámci výuky či formou besed je zajišťován rozvoj dovedností pro život. Prevence jednotlivých typů rizikového chování se realizuje v rámci výuky nebo jsou zajišťovány preventivní programy na dané téma.

Preventivní programy napříč ročníky								
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Práce s kolektivem, komunikace, nový žák ve třídě apod.								
Prevence pití alkoholu					Prevence šikany		Prevence užívání drog	
Úvod do prevence užívání drog		Prevence kouření			Prevence užívání marihuany		Drogová závislost	
Netolismus pro nejmenší			Prevence šikany				Rasismus a xenofobie	
			Úvod do sexuální výchovy			Sexuální výchova		
		Dopravní výchova		Úvod do závislosti			Prevence poruch příjmu potravy	
					Šikana			
					Kyberšikana			
					Netolismus			
					Finanční gramotnost			
Intervenční program – dle potřeby								

V průběhu roku je možno pořádat tematické projektové dny nebo výstavy, a informovat tak žáky i rodiče o vybraných problémech ve větším měřítku. Projektové dny či odpolední aktivity jsou také vhodnou formou prevence šikany a podpory dobrých vztahů mezi žáky nižších a vyšších ročníků.

Od minulého školního roku má škola za cíl provázání ročníků. Žáci vytvoří 4 skupiny, a to tímto způsobem: 1. a 9. ročník, 2. a 8. ročník, 3. a 7. ročník, největší skupinu bude tvořit 4., 5. a 6. ročník. Žáci z jednotlivých ročníků budou spolupracovat např. v hodinách pracovních činností a výtvarné výchovy, kde je možno dosáhnout společného výsledku - díla. Budou se účastnit různých projektových dnů, workshopů a odpoledních aktivit, kde si budou pomáhat, nebo pro sebe vytvářet soutěže či představení. Budou se navzájem poznávat a pomáhat si. V tomto škola vidí ještě větší podporu zdravých vztahů mezi žáky.

Program zpracovala:

Mgr. Michaela Dvořáková
michaela.dvorakova@zskaminky.cz

Razítko a podpis ŘŠ:

Mgr. Petr Novák, Ph.D.
petr.novak@zskaminky.cz

V Brně, dne 3. 9. 2018